

El silenci pirinenc, les veus de la natura

Quan trepitges el Pirineu el paisatge et penetra fàcilment. Els ulls et fan copsar de bell antuvi aquest grandios escenari natural que t'omple la mirada i la desborda. Muntanyes, cingles, barrancs, rius i rierols, prats, cims nevats a l'hivern, marges de pedra seca, cabanes de pastor, bordes, camins, corriols, teulades de pissarra, ponts arquejats, vaques, cavalls i corders... Tot esdevé un majestuós pessebre vivent on tu et trobes fent el minúscul i humil paper d'una figureta més.

La panoràmica no ho és tot, però. A més de la vista, el Pirineu activa si us plau per força tots els nostres sentits, engega la wifi natural que ens connecta amb el món que ens envolta. El nas enuma les flaires del camp, els timonets i l'espígol, l'aroma dels obradors i botigues de formatges i embotits, el redó ben ensucrat, els fems que adoben i prenyen les feixes on es conreen farratges. Les mans —i per extensió la pell que vesteix els nostres cossos— tasten la fredor de la neu, la frescor de les aigües nervioses que corren fent saltirons pendent avall, l'herba que cobreix el territori com una catifa i, a voltes, ens ofereix estirar-nos-hi. El paladar es deixa obsequiar per la gastronomia rica i variada del país, i a poc que gratis els orígens del rebost dels padrins redescobreixes la bondat dels plats de proximitat amb recepta ancestral inclosa.

Vista, olfacte, tacte, gust. Tan sols ens falta parlar de l'oïda, del silenci pirinenc, de les veus de la natura. Sentir el silenci, poder escoltar-lo, és un privilegi de què pot gaudir l'habitant i el visitant d'aquestes terres allunyades del brogit de la ciutat, si s'hi posa una mica d'intenció. Silenci, però no a tot arreu del país, és clar, que els sons del progrés motoritzat han arribat també a la vida rural. Com els moixarrons o les carreretes, el silenci s'ha de saber trobar. Allunyeu-vos de l'asfalt i no us serà difícil deixar-vos amanyagar per la màgia del silenci. Perquè el silenci és un bàlsam que ens fa més humans, més receptius, més serens, més reflexius. I del bracet del silenci sentim les veus de la natura, la remor de les aigües del rierol, la bufada del vent que fa dansar les branques de bedolls, de trèmols, de freixes, de roures, d'alzines i tants altres sentinelles del bosc; el piular de la mallerenga, de la merla, de l'astoret, del xut i els seus parents voladors; el zumzeig d'una abella o d'un borinot; el mugit d'una vaca, el bel d'un corder o el renill d'un cavall; o també, per què no?, la campana d'una església arrelada a la terra com un ginebró que escampa el seu missatge valls o muntanyes enllà.

Cal valorar el silenci, cal protegir-lo com un bé preuat d'aquestes contrades. Perquè el silenci és cada cop més un valor escàs de la civilització sorollosa que ens rugeix a l'oïda com un lleó afamat. Als ferrocarrils de la Generalitat de l'àrea metropolitana de Barcelona hi ha vagons senyalitzats com a vagons del silenci, que vol dir que es demana als passatgers que no envaeixin l'espai auditiu dels altres amb música, converses telefòniques o altres interferències sonores. L'ús d'auriculars i la modulació de la veu són, pel que fa al cas, una mostra de respecte i de convivència. Potser a les grans aglomeracions urbanes, el silenci és una necessitat imperiosa enmig de la selva automobilística i d'aquí que cada cop tingui més prèdica la idea de "pacificar" avingudes i carrers.

Al Pirineu, no ens cal pacificar res, de moment. O gairebé res. Si a molts indrets naturals tenim miradors i els hem senyalitzat i, en algun cas, fins i tot els hem batejat; si som tan sensibles a recrear la mirada davant de paisatges imponents, per què no ens proposem senyalitzar també uns “racons del silenci”? Per què no indiquem aquells espais, aquells melics de la natura, que ens fan sentir silvestres, éssers silenciosos d’un entorn naturalment silenciós? Us imagineu poder llegir cartells situats a llocs pertinents i contrastats que ens facin notar que som a un “racó del silenci”?

Sé que aquesta proposta pot sonar estrafolària. Ho és, realment? Pensem-hi bé, va! Alguns dels miradors que ja tenim podrien ser a la vegada racons del silenci? Segur que sí.

Sigui com sigui, retolar el silenci és estimular la consciència que el podem gaudir i que convé no espatllar-ho. Perquè el Pirineu és ric de silencis que ens permeten, a més, sentir les veus de la natura.